

tigste at faa noget ind i den. Men deraf følger ikke, at Bismarck tager Beskyttelsestolden med som et blot og bart Appendix til den Finanstold, som han vil have, deraf følger ikke, at han ikke var fuldstændig klar over, at denne Beskyttelsestold udkrævedes af rent økonomiske Hensyn, af Hensyn til det stagnerende Erhvervsliv i Tyskland, og i den samme Instruktion fattes heller ikke ret bestemte Udtalelser i den Retning. Med Formandens Tilladelse skal jeg citere: „Det kan navnlig i Betragtning af Industriens nuværende Stilling ikke anses for tilraadeligt at afskaffe eller nedsætte disse Sats, maaske maa man endogsaa gaa til at gennemføre højere Sats for særlig lidende Industrigrene, alt efter Resultatet af de i Gang værende Enquêter“. Dette vil jeg bede den højtærede Finansminister velvilligt at lægge Mærke til: „alt efter Resultatet af de i Gang værende Enquêter“; jeg skal straks komme tilbage dertil, jeg understreger det blot her. Bismarck er ikke færdig med sine Undersøgelser, der er noget, der skal gøres, inden han kan komme og give en Paavisning i Detaillerne med Hensyn til Beskyttelsen. Men ganske det samme fremkommer i den Skrivelse, som jeg nævned, til Ministeren von Hoffmann. Der taler Bismarck ganske tydeligt om disse to Ting, om Finanstolden paa den ene Side og om Beskyttelsestolden paa den anden. Han sammenblander dem slet ikke, men han siger: Jeg tror, at man lettere gør Rigsdagen et Forslag klart, som paa en Gang omfatter den hele Reform, end ved at begynde med at fremlægge blot Finansreformen. I en Skrivelse til en tysk Regering, som har argumenteret mod Reformen ud fra et Konsumentstandpunkt, er det netop, at han bruger de bekendte Udtryk: Hvad er det for nogle Konsumenter, som snakke op? Det er Gøhejmeraaderne og de Mennesker, der leve af deres Renter. Men hvad er det for nogle Mennesker? Det er dem, der hverken saa eller spinde, men, skriver han, deres himmelske Fader klæder dem alligevel. Det er slet ikke dem, der i Virkeligheden bære Byrderne i Staten, men hvem er det, der maa bære Byrderne? Det er de producerende, dem, der yde noget i Landbruget, Haandværket og Industrien. Hvis Subsidierne løbe ud for dem, saa løbe de ud for os alle. Der skelner han saa tydeligt, som det er muligt, der retter han Lansen mod Konsumentinteresserne og træder i Skranken for Producentinteresserne.

Men jeg kan saa godt forstaa, hvad jeg maaske maa tillade mig, at kalde Finansministerens Misforstaaelse, naar jeg ved, at Ministeren netop har læst det Arbejde, han sigtede til; og jeg kan ogsaa godt nærme mig den højtærede Minister mere med Hensyn til dette Punkt: 1878. Thi uagtet Bismarck i sin Tale af 2. Maj 1879 netop siger til Rigsdagen: Jeg beder dem, mine Herrer, konfunder ikke de to Ting, en Finanstold og en Beskyttelsestold, konfunderer han dem desuagtet alligevel i sit eget Forslag, thi han indfører en Told over det hele fra 5—10 pCt. af Værdien. Denne Told er en Sammenblanding af Finanstold og Beskyttelsestold. Her er det Punkt, hvor jeg godt kan nærme mig den højtærede Minister; her har Bismarck virkelig blandet det sammen paa en Maade, som gør, at man kan misforstaa det. Men hvorfor gør han det? Han motiverer det dermed, at hvis vi gaa hen og sætte Beskyttelsen op for et Erhverv, hyler et andet op, og sætte vi det ned for et Erhverv, hyler ogsaa et andet op. Han peger paa Vekselvirkningen mellem Erhvervene, Misundelsen imellem dem o. s. v. og siger: Lad os gøre det hele summarisk og lægge en Told paa al mulig Indførsel af fra 5 til 10 pCt. Den kan virke baade som en Finanstold og som en Beskyttelsestold. Vi faa i hvert Fald noget i Statskassen. Men der maa jeg tillige sige, og det er en Ting, der adskiller ikke uvæsentligt netop Forslaget her fra Forslaget den Gang, at Bismarck tager Industrien med i sin Overvejelse. Han har, som jeg læste op, peget paa Enquêter, der endnu ikke vare færdige, det er Industrienuquêter, der omfattede de store Hovedindustrier i Tyskland, til hvilke man sendte Spørgeskemaer til Udfyldning. Det har den højtærede Minister ikke gjort her ved dette Forslag. Det maa altsaa blive Udvalgets Sag at arbejde i den Retning, thi Industriens Medhjælp kan man ikke undvære, naar man vil ændre Toldsatserne. Man kan ikke tage og stille et Erhverv op overfor en Peleton Soldater og kommandere: An, Fyr! Der maa virkelig gaa en Proces forud efter alle moderne Regler, og i denne maa ogsaa den anklagede have et Ord at sige. Det er Industrien, der anklages for, at den paa den eller den Sats har for megen Beskyttelse. Nu vel, uhørt maa Industrien ikke dømmes lige saa lidt som en anden anklaget. Men det vil nu altsaa blive Udvalgets Sag at indhente disse Oplysninger.